

Рівненська гімназія «Гармонія»

Рівненської міської ради

На Всеукраїнський конкурс

учнівської творчості

«Об'єднаймося ж, брати мої»

Номінація: «Українська література»

Поетичний диптих

у прозі

Творчу роботу виконав

учень 10-го класу

Рівненської гімназії «Гармонія» Рівненської міської ради

Калініченко Артем Сергійович

Дата народження: 25.01.1999р.

Домашня адреса: м. Рівне, вул. Льонокombінатівська, 5,
кв.100

Тел. (0968008193)

Учитель

Волощук Олена Миколаївна

Рівне, 2014

На шляхах часу

...Над селом навис важко-сірий туман. Він розкрив свої вогкі руки і обійняв весь східний небокрай. Там далеко сіється тьмяне світло.

Тиша. Ось пробудився від сну вітер і пройшовся срібними брижами лагідною водою. Він підняв пасмо туману і повісив на велетня дуба. Той ледь чутно зашепотів тужавим листом: «Прощавай!..»

...Василь від'їжджав зі свого рідного села. Його проводжали старий сивий чоловік та заплакана жінка. Мабуть, мати. Вклонився, озирнувся востаннє з коня. Поїхав...

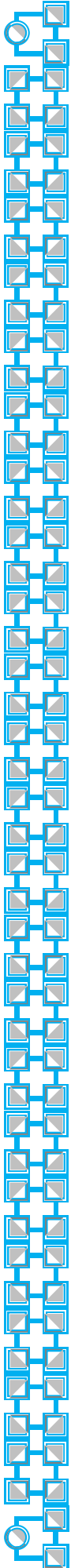
...Лежав в окопах, припавши грудьми до землі. Сіяв по катах свинцем із цівки старого кулемета; пісок і дим вдаряв в обличчя, сльози перемішувалися з кров'ю. Байдуже дивився на кулі, хоч знав, що кожна несе смерть. Тіло тепло в ранах, пісок ставав вогким від багрянлиці. Раз за разом відсилав назад санітарку: «Живим не вступлюся ні на крок. Нехай кат знає, що ми повстанці»...

Струснулася верба, і по її листочках скотилася у воду синьошока сльозинка. Вона задзвеніла у німій тиші, немов упала на срібні струни:

*...За України волю склали
Своє життя, свою любов
В серцях народу Ви зістали –
І не забута Ваша кров...*

...А з-за обрію дугою вигиналося сонце...

Скільки ж їх було? Отих безіменних, ніким не оплаканих, по-людськи не похованих, хижо замордованих, молодими загиблих подвижників правди? Без ліку їх було.

Тепер багато хто каже, що бійці УПА вмирали ні за що. Це кажуть мої сучасники. Вони не знали голоду, заборон, утисків, репресій, не знали страху загибелі за одне необдумане сказане слово. А що було тоді, багато років тому?

Гортаю невеличку книжечку. «Збірник повстанчих пісень» - УПА, Північ, 1946 рік. Літературно недосконалі, писані в окопі, в лазареті, здоровою рукою, на клаптику паперу рядки переді мною – то крик душі.

Далекі сорокові. При владі – більшовики на чолі зі Сталіним, а потім – війна. Вся Україна пограбована, голод визирає з темних кутків селянських хат, у тюрмах – по двадцять чоловік в «одиначці». В ту тиху годину, коли одні ховалися з остраху під лави, другі швидко натягали червоні «галіфе» й поспішали вивести останню вівцю зі стайні вчорашнього сусіда, а треті покручі ставали сексотами і з насолодою продавали за недоїдки з панського стола своїх кровних братів, навіть тоді знайшлися герої, чий могутній голос прозвучав посеред божевільного хаосу терору і жаху:

Україно! Україно!

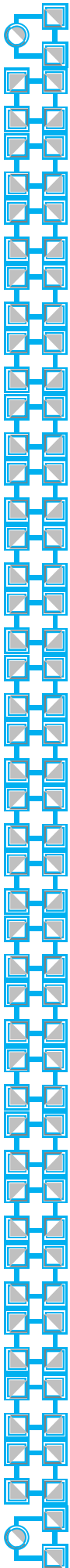
Подивись на себе –

В твоїй хаті сидить ворог

Ще й сміється з Тебе!

І той голос був чутий. У 1942 році спочатку одиниці, потім десятки, сотні, тисячі українських синів ставали під знамена УПА.

Вони сліпо йшли за вказівками? Були фанатиками? Ні. Вони виконували той обов'язок, який є найважливішим і найвідповідальнішим у житті кожного – синівський. Вони ж були передусім синами України. Навіть тоді, коли та Мати була «для всіх і мертва, і нещасна, для всіх убога і страшна», вони її не полишили. Вони боролися до останнього за Волю і Правду.

Ті молоді хлопці були носіями тієї іскри, того безсмертного і всепоглинаючого духу, який є в душі кожного справжнього українця. Той дух допомагав без упину боротися за свободу, коли народ був «раб з рабів, чужими й рідними закутий». Ми ж були! Хтозна, а може саме слова, адресовані українському народові, нечутно прогрімилі з безіменних могил і дали поштовх до сьогоднішнього відродження великої країни, нагадуючи, що ми – є:

*Ти дужий! Вольностям своїм
Розніс би хмари і тумани,
Розбив би всіх неволь кайдани,
Розбив би... Чуєш, краю мій?!*

Не знаю, чи бодай лишився від Сяну до Дону хоч клаптик землі, який би не був скроплений кров'ю, всіяний кулями, зораний тачанками під час боїв за нашу незалежність, волю... І сьогодні українська земля ореться... Танками...Градами... Мінами... Чому? А може тому, що забули, як люди віддавали свої життя за те, що нам легко далось, без боротьби. Забули, що маємо бути!..

...Ладував свого «дьогтярика» до наступного пострілу... Снаряд упав перед самісінькою цівкою. Здається, щось гукнув. Палець завмер на спусковім замку... Око уважно вдивлялося у прицільну рамку, але кулемет мовчав... А широким світом неслося:

*...Мамочко, вибач за чорну хустину,
За те, що віднині ти будеш сама.
Тебе я любив і любив Україну,
Вона, як і ти, була в мене одна...*

Нічна метаморфоза

... Так сумно і тихо довкола... Хоча ні, чиїсь млосні зітхання порушують симфонію печалі. Жіноча постать німою скорботою схилилася над стежкою буття?

...Ці волошкові очі з глибинною встояністю і гарячим подихом степу, ці калинові вуста з обірваним стогоном солов'їв, це серце – недоспівана пісня, що трепетно б'ється на простягнутій долоні... Я впізнав Вас, Мово! Але... чому кривавлять Ваші натруджені ноги? Невже нікому їх озуті?.. Чому одіж, зіткана із Віри, Надії і Любові має на вітрі обірваними мріями? Невже нікому її залатати?.. А дівоча коса... така біла, як зимова печаль, і колюча, як терен... Так боляче і гірко її носити? «Мово наша! Убога прочанко з простягнутою рукою! Осквернена й знеславлена своїми дітьми...» Невже це про Вас?

Мово рідна, слово рідне,

Хто вас забуває,

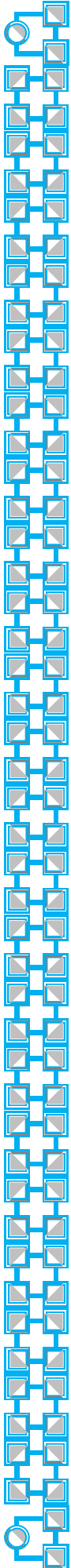
Той у грудях не серденько,

А лиш камінь має...

Невже на моїй землі стільки людей з кам'яними серцями і холодними душами, які наслідилися осквернити Пісню?

...Ви, напевно, втомилися з дороги? Втамуйте спрагу біля цілющого джерела Надії, зігрійте змерзлу душу над жагучим полум'ям Любові. На шляху до Голгофи не можна відпочивати?

Мово! Падаю перед Вами на коліна! За всіх благаю, простіть нас за гірку зневагу і болючий насміх, за дітей – перевертнів! Бо хто ж ми без Вас? Дике, обездолене плем'я, яке втекло з кривавих козацьких степів і заховалося у своїх цегляних коробках від праведного гніву землі, сухе перекотиполе, що відірвалося від власного коріння і блукає поміж чужими мовами і вірами, мов

обідранець з простягнутою рукою. І що таке Україна без власної мови?
Сліпець, який ніколи не прозріє, навіть одягнутий в окуляри чужого слова!

Жінка гірко усміхнулася, попростувала далі потрісканою стежкою
безнадії і щезла... І тільки небо, як сумне зітхання проронило слова:

... колись

Можуть настати і такі часи,

Коли нашої мови

Не буде пам'ятати

Навіть найменший соловейко.

Тому не можна покладатися

Тільки на солов'їв...

Прокидайся хоч ти, дитино...

...Я прокинувся... Що це?.. Мені ніколи раніше не снилися сні!
Напевно, я виріс!? Пора прокидатися... Пора!